

ОФІЦІЙНА ЧАСТИНА

ВІДПРАВИ

Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України ФІЛАРЕТА

6 січня 2018 року. Субота. Навечір'я Різдва Христового (Різдвяний святвечір). Преподобномучениці Євгенії. В навечір'я Різдва Христового Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі Божественну літургію св. Василя Великого, яка в цей день, згідно з церковним уставом, починається з вечірні. Після літургії було звершене славлення народженого Христа Спасителя, яке полягало в тому, що із вівтаря була винесена духовенством ікона Різдва Христового і покладена на аналої посеред храму. Патріарх і духовенство проспівали тропар і кондак Різду Христовому, поклонились іконі і приклались до неї. В цей день, за звичаєм, багато віруючих причащалося (майже 250 чоловік).

7 січня 2018 року. Неділя. Різдво Господа нашого Ісуса Христа. Напередодні, в суботу ввечері, Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському соборі урочисту всенічну й після літії оголосив Різдвяне послання до архіпастирів, пастирів, ченців та до всієї пастви Київського Патріархату. В саме свято Святіший Патріарх відправив Божественну літургію св. Іоана Золотоустого. Співав патріарший хор під керівництвом Вероніки Матвієнко, якому виповнилось в цьому році 25 років із дня його утворення. Після запричасного прот. Олександр Шмуригін зачитав патріарше Різдвяне послання. Цього року у Володимирському соборі на двох літургіях (рання і пізня) було майже 500 причасників. Собор був переповнений віруючими, які прийшли в цей день прославляти Народженого Сина Божого, Господа нашого Ісуса Христа. Богослужіння транслювалося по українському телебаченню та радіо. Після всенічної і літургії духовенство, патріарший хор і клірос співали різдвяні колядки. Від співу колядок піднімався святковий настрій в людях. Впродовж всього дня віруючі заходили в собор, щоб помолитися і прилучитися душею до великого свята.

8 січня 2018 року. Понеділок. Собор Пресвятої Богородиці. В неділю ввечері Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив всенічну у переповненому віруючими Володимирському соборі. Після богослужіння всі співали різдвяні колядки – співало духовенство у вівтарі, співав патріарший хор, а народ слухав і радів.

За багатолітньою традицією, Божественну літургію Святіший Патріарх Філарет звершив у Михайлівському Золотоверхому монастирі м. Києва. Святішому Патріарху співслужили Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій, намісник Михайлівського монастиря і керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Богуславський Олександр, єпископ Васильківський Лаврентій, єпископ Іоан (Швець), єпископ Адріан (Кулик), перший проректор КПБА прот. Олександр Трофимлюк, братія Михайлівського монастиря, намісник Федосіївського монастиря архімандрит Макарій, викладачі КПБА у священному сані. На малому вході Патріарх нагородив наперсним хрестом, клірика храму св. благовірного князя Ярослава Мудрого (Мала, Тепла Софія) священника Івана Сидора. На запричасному стиху проповідь виголосив ієромонах Михаїл (Карнаух), а перед завершенням літургії зі словом до пастви звернувся Святіший Патріарх Філарет (*див. в розділі Новини*).

Після завершення літургії перед іконою Різдва Христового відбулося славлення – Патріарх, архієреї та духовенство проспівали тропар і кондак свята. Виходячи з храму, Святіший владика благословив численних богомольців та поспілкувався із представниками ЗМІ.

Того ж дня увечері Святіший Патріарх Філарет звершив у Володимирському соборі урочисту велику вечірню зі співом великого прокимну «Хто Бог великий, як Бог наш...». Йому співслужили ті ж архієреї, що й у Михайлівсько-

му монастирі, а також соборне духовенство і настоятелі київських храмів. Після відпусту Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній тепло привітав Святішого Патріарха Філарета зі святом Різдва Христового (*див. в розділі Новини*).

Святіший Патріарх подякував архієреям, духовенству і віруючим за різдвяне вітання і молитву (*див. в розділі Новини*). Після уставного многоліття Святіший благословив віруючих, які підходили до нього, і вручав дітям різдвяні подарунки.

Після цього о 19.00 в ресторані готелю «Київська Русь» відбувся традиційний різдвяний прийом, на якому були присутні представники влади, народні депутати України, послы та представники дипломатичного корпусу, духовенство, представники науки, культури, медицини, письменники, композитори, представники Збройних сил України, українське козацтво, капелани, представники засобів масової інформації та шановні гості. Святіший Патріарх Філарет тепло привітав усіх гостей з Різдом Христовим і сказав коротке слово (*див. в розділі Новини*). Під час прийняття духовенство заспівало кілька популярних колядок.

13 січня 2018 року. Субота. Віддання свята Різдва Христового. Святіший Патріарх Філарет відвідав столичний храм Різдва Христового, що на Подолі, де звершив Божественну літургію. На паперті храму Патріарха зустрів настоятель храму протоієрей Микола Салабай, а в самому храмі Предстоятеля вітала громада святковими різдвяними піснеспівами.

За Божественною літургією Його Святості співслужили керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, благочинний Подільського, Оболонського і Шевченківського районів Києва, настоятель храму святителя Миколи (Притиски) на Подолі протоієрей Олег Маланяк, настоятель храму протоієрей Микола Салабай, секретар управління Дніпропетровської єпархії протоієрей Віталій Лопушанський, заступник голови Синодального управління військового духовенства, настоятель Свято-Миколаївського храму на Татарці протоієрей Тарас Мельник, храмове та запрошене духовенство.

У кінці літургії Патріарх привітав парафіян із Різдом Христовим і храмовим святом і виголосив повчальне слово (*див. в розділі Новини*).

Богослужіння завершилось чином славлення, під час якого священнослужителі заспівали тропар і кондак свята Різдва Христового.

Насамкінець настоятель парафії протоієрей Микола Салабай подякував Предстоятелю Церкви за архіпастирський візит і молитви та вручив Святішому букет квітів. Після літургії і

козацького многоліття у храмі лунали різдвяні колядки у виконанні церковного хору.

14 січня 2018 року. 32-га неділя після П'ятидесятниці. Обрізання Господнє. Свт. Василя Великого, архієпископа Кесарії Каппадокійської. Свт. Петра Могили, митрополита Київського. В суботу ввечері при переповненому віруючими храмі Святіший Патріарх Філарет відправив у Володимирському соборі урочисту всенічну.

У день свята, за традицією, Святіший Патріарх Філарет відвідав з архіпастирським візитом столичний храм на честь ікони Божої Матері «Живоносне джерело», що знаходиться на Борщагівці.

При вході до храму Патріарха Філарета зустрів настоятель протоієрей Валерій Семанцо та діти – вихованці недільної школи, які теплими словами, віршами і запашним короваем привітали свого Предстоятеля та запросили його очолити святкове богослужіння.

За Божественною літургією Його Святості співслужили Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, настоятель храму протоієрей Валерій Семанцо, клір храму та запрошене духовенство.

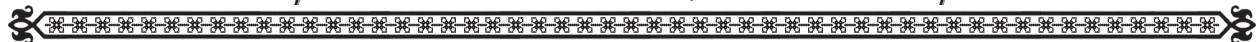
Звертаючись у своїй проповіді до вірян (*див. в розділі Новини*), Святіший Патріарх розповів, що Христу треба було обрізатися для того, щоб виконати той закон, який Він Сам встановив, тобто Христос-Законодавець став виконавцем закону, як і сказав Він одного разу Своїм учням, що прийшов не порушити закон, а виконати його.

Патріарх відзначив, що для спасіння не достатньо зовнішньо виконувати закон, недостатньо вважати себе просто віруючим, але треба сповідувати істинну віру і жити цією вірою, а ознакою живої віри є побожне смиренне життя, сповнене любов'ю до Бога і людей.

Також, як зазначив Предстоятель, для спасіння потрібна віра, бо вірою людина спасається. Але треба мати віру православну, сповідувати істинне вчення, яке відкрив людям Господь наш Ісус Христос, відстоювали святі отці Церкви, зокрема святителі Василій Великий і Петро Могила. Саме жива православна віра приводить людину до примирення з Богом і спасіння.

Після завершення Божественної літургії був відслужений молебень до святителів Василя Великого та Петра Могили.

Після Божественної літургії настоятель храму протоієрей Валерій Семанцо подякував Патріарху Філарету, владикам і духовенству за молитву та подарував архіпастирям квіти.

18 січня 2018 року. Четвер. Навечір'я Богоявлення (Хрещенський святвечір') Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському соборі Божественну літургію, яка, згідно з церковним уставом, починається з вечірні. На вечірні були прочитані паремії, тобто відповідні уривки зі Священного Писання, в яких говориться про значення води і прообразується святе Хрещення. Після причастя віруючих Святіший Патріарх звершив велике освячення води. Після відпусту відбувся чин прославлення, коли на середину храму духовенство винесло ікону Хрещення Господнього і разом з Патріархом проспівали тропар і кондак, поклонились іконі і приклались до неї. Потім почалася роздача освяченої води, яка продовжувалась до вечірнього богослужіння. Тисячі і тисячі киян приходили до Володимирського собору, щоб взяти освяченої хрещенської води.

19 січня 2018 року. П'ятниця. Святе Богоявлення. Хрещення Господа нашого Ісуса Христа. В четвер ввечері Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському соборі урочисту всенічну, яка, згідно з церковним уставом, починається з великого повечір'я. Після завершення богослужіння духовенство і патріарший хор в останній раз в цьому році проспівали святкові коляди.

В саме свято Святіший Патріарх звершив Божественну літургію св. Іоана Золотоустого і після прочитання Євангелія виголосив проповідь, в якій пояснив значення обрізання і хрещення. Він сказав, що обрізання було ознакою віри в істинного Бога і належністю до богообраного народу. До богообраного народу могли, і так було, належати люди інших народів, але вони обов'язково повинні вірити в істинного Бога і чекати пришествия Спасителя, і тому вони також приймали обрізання. Хрещення є здійсненням стародавніх прообразів, а це означає, що прийшло те, у що вірили – визволення від гріха і від смерті, і видимою ознакою цього є таїнство Хрещення водою і Духом. В таїнстві Хрещення через віру у Христа Спасителя людина очищається від усіх гріхів і насамперед від первородного, тобто Адамового, гріха, і приєднується до Христа, і стає християнином. Таким чином, хто прийняв хрещення – той християнин, хто не хрестився, той не може називатись християнином. Так само обрізання означало віру в істинного Бога і Його повеління.

Після святого причасття віруючих і завершення літургії Святіший Патріарх звершив велике освячення води. Після відпусту і

слава перед іконою Хрещення почалась роздача освяченої хрещенської води і продовжувалась упродовж усього дня і вечора. За два дні – навечір'я і свято Богоявлення – до Володимирського собору прийшло за хрещенською водою понад 100000 віруючих.

У той же день на річці Дніпрі, в Гідропарку м. Києва, Святіший Патріарх Філарет звершив чин великого освячення води. Йому співслужили Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, благочинний Деснянського і Дніпровського районів прот. Павло Основенко та запрошене київське духовенство. Під спів тропаря «В Йордані хрестився Ти, Господи...» Патріарх тричі занурив хрест у воду і тим благодаттю Святого Духа освятив Дніпровські води. Потім він окропив свяченою водою віруючих, які прийшли на це свято. У цьому році в Гідропарку було менше людей, ніж у попередньому.

20 січня 2018 року. Субота. Собор Предтечі і Хрестителя Господнього Іоана. Не запрошення настоятеля храму св. Іоана Предтечі прот. Івана Іванчака Святіший Патріарх Філарет відвідав цю парафію і звершив Божественну літургію. Йому співслужили Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, настоятель храму прот. Іван Іванчак, прот. Іван Михайлишин та інше духовенство цієї парафії, а також запрошене духовенство. Перед входом у храм Патріарха привітали хлібом-сіллю діти недільної школи.

У кінці літургії Святіший Патріарх привітав парафіян із храмовим святом і виголосив проповідь про значення покаяння. Він сказав, що покаяння – умова нашого спасіння. Без покаяння спасіння від гріха неможливе. Прикладом цього є два розбійники. Благорозумний розбійник покаявся, і тому увійшов в рай, а другий не покаявся, і тому не був прощений. Так само диявол і злі духи не будуть прощені Богом, хоча вони теж Його творіння. Чому? Тому, що не можуть покаятися. А чому не можуть покаятися? Тому, що горді і не можуть визнати себе грішними перед Богом. Із цього витікає важливість покаяння для спасіння. Ось чому св. Іоан Предтеча почав свою проповідь із заклик до покаяння. Та і Сам Христос Спаситель після хрещення в Йордані почав проповідь словами: «Покайтесь!».

Після закінчення літургії і молебня до св. Предтечі Іоана діти недільної школи, що діє при храмі, показали виставу «Вертеп». Підготував їх прот. Іван Михайлишин. Діти недільної школи

виступали з цією виставою впродовж свят у військових частинах, де капеланом є отець Іван.

21 січня 2018 року. 32-а неділя після П'ятидесятниці, про Закхея. В суботу ввечері Святіший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі всенічну, а в неділю ранком – Божественну літургію. Після прочитання Євангелія він виголосив проповідь, в якій пояснив сутність покаяння. Покаяння – це не тільки визнання своєї провини. Провину визнав і Юда, але не покався. А Закхей покався і сказав, що він половину свого майна роздасть убогим, а кого скривдив – поверне в чотири рази більше. Ось, це – покаяння. Воно полягає у зміні свого способу життя. Покаяння атеїста полягає в тому, що він стає віруючою людиною, блудник – цнотливим, і так далі, залежно від гріхів. Але є гріхи, які походять від нашої немічної гріховної природи. З ними потрібно боротися постійно, що і робили подвижники. Тому нам, грішникам, треба, по-перше, бачити свої гріхи, а не виправдовувати їх; по-друге – постійно прости у Бога прощення і закликати на допомогу благодать Святого Духа і молитви Божої Матері і святих.

Після літургії був відправлений молебень до Божої Матері перед Її іконою «Несподівана радість», під час якого Патріарх прочитав молитву за визволення України від нашествия чужинців.

23 січня 2018 року. 89-ліття із Дня народження Святішого Патріарха Філарета. З цієї нагоди у Володимирському кафедральному соборі м. Києва Предстоятель Київського Патріархату звершив Божественну літургію.

Його Святості співслужив собор архієреїв (38 архієреїв), які прибули до столиці привітати свого Предстоятеля із Днем народження, та численне духовенство (50 священників) Після богослужіння єпископат, священники та парафіяни мали змогу особисто привітати Святішого Патріарха із Днем народження.

За богослужінням молилися викладачі Київської православної богословської академії, а разом із патріаршим та кліросним хорами Володимирського собору співав також і хор КПБА.

За богослужінням також молились директор Департаменту у справах релігій та національностей при Міністерстві культури Андрій Юраш, ректор та професорсько-викладацький колектив Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, представники спілки ветеранів АТО Деснянського району м. Києва, захисники Батьківщини. Після завершення літургії ректор університету професор Віктор Андрущенко від імені цього вищого навчального закладу привітав Патріарха Філарета із Днем народження.

Після літургії та подячного молебня від імені єпископату, духовенства і вірян Української Православної Церкви Київського Патріархату до Святішого Патріарха зі словом вітання звернувся Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній (див. в розділі *Новини*).

Митрополит Епіфаній подарував Предстоятелю просфору та букет квітів.

Після цього до присутніх із повчальним словом звернувся Святіший Патріарх Філарет (див. в розділі *Новини*).

Завершилися урочистості козацьким многоліттям на честь Патріарха.

Патріарха Філарета також привітав заступник міністра оборони України з питань європейської інтеграції генерал-лейтенант Анатолій Петренко, директор Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України генерал-майор Микола Садовський. Також від імені командування Національної гвардії України слова привітання висловив полковник Олександр Іздебський, а від імені голови Держприкордонної служби – начальник із питань військового духовенства полковник Валерій Хіміч.

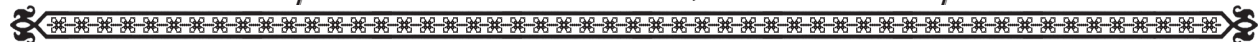
З нагоди свята Предстоятеля Української Православної Церкви Київського Патріархату привітали архіпастирі, духовенство, численні політичні і громадські діячі, очільники і представники Церков і релігійних організацій, військовослужбовці, парафіяни, а також надійшло багато вітальних адрес.

28 січня 2018 року. 33-тя неділя після П'ятидесятниці, про митаря і фарисея.

Хіротонія ієромонаха Павла (Юристого) на єпископа Одеського і Балтського

В суботу ввечері Святіший Патріарх Філарет у співслужінні єпископату, що прибув до Києва на архієрейську хіротонію, та соборного духовенства відправив у Володимирському соборі всенічну, а після всенічної – чин наречення насельника Видубицького Михайлівського монастиря ієромонаха Павла (Юристого), обраного на єпископа Одеського і Балтського. Після наречення ієромонах Павло виголосив слово (див. окрему статтю).

У неділю за Божественною літургією була завершена єпископська хіротонія ієромонаха Павла. Хіротонію звершили Святіший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, Патріарший намісник митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, митрополит Білгородський і Обоянський Юасаф, архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт,

архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір, єпископ Житомирський і Овруцький Паїсій, архієпископ Богуславський Олександр, вікарій Київської єпархії, єпископ Васильківський Лаврентій, вікарій Київської єпархії. Проповідь після запричасного стиха сказав настоятель собору прот. Борис Табачек. За літургією було 150 причасників. Собор був повністю наповнений віруючими.

Співав патріарший хор під керівництвом Вероніки Матвієнко.

Після літургії при врученні архієрейського жезла новопоставленому єпископу Одеському і Балтському Павлу Святіший Патріарх Філарет сказав слово (*див. окрему статтю*). Потім новопоставлений єпископ Павло благословив віруючих, які молилися за нього під час його єпископської хіротонії.

**ЖУРНАЛИ ЗАСІДАННЯ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ
від 22 січня 2018 року під головуванням
Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета**

ЖУРНАЛ № 1

СЛУХАЛИ: Прохання преосвященного єпископа Одеського і Балтського Марка про звільнення на спокій за станом здоров'я.

Довідка: Преосвященний єпископ Одеський і Балтський Марк 10 січня 2018 року подав на ім'я Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета і Священного синоду таке прохання:

«Ваша Святосте, високопреосвященніші та преосвященніші владики! Прошу звільнити мене, преосвященнішого єпископа Одеського і Балтського Марка, від керування Одесько-Балтською єпархією за станом здоров'я. До прохання додаю довідку про стан здоров'я. Смирений послужник Вашої Святості єпископ Одеський і Балтський Марк».

УХВАЛИЛИ: 1. Згідно з поданим проханням, преосвященного єпископа Одеського і Балтського Марка звільнити від управління Одеською єпархією та почислити за штат.

2. З погодження преосвященного митрополита Хмельницького і Кам'янець-Подільського Антонія призначити преосвященного єпископа Марка (Гринчевського) настоятелем парафії храму Різдва Христового м. Дунаївці Хмельницької області.

ЖУРНАЛ № 2

МАЛИ МІРКУВАННЯ: Про заміщення вакантної Одеської єпархії.

УХВАЛИЛИ: Призначити єпископом Одеським і Балтським, керуючим Одеською єпархією, ієромонаха Павла (Юристого), насельника Михайлівського Видубицького монастиря м. Києва, клірика Київської єпархії, після його архієрейської хіротонії.

Наречення і хіротонію ієромонаха Павла (Юристого) на єпископа Одеського і Балтського здійснити в м. Києві.

ЖУРНАЛ № 3

СЛУХАЛИ: Повторне прохання преосвященного архієпископа Херсонського і Таврійського Даміана про звільнення на спокій за станом здоров'я і віком.

УХВАЛИЛИ: 1. Згідно з поданим проханням, преосвященного архієпископа Херсонського і Таврійського Даміана звільнити від управління Херсонською єпархією та почислити на спокій.

Сердечно подякувати преосвященному архієпископу Даміану (Замараєву) за довголітнє плідне служіння і труди.

2. Доручити Херсонській єпархії забезпечувати преосвященному архієпископу Даміану (Замараєву) довічне грошове утримання.

3. Призначити преосвященного архієпископа Сімферопольського і Кримського Климента тимчасово керуючим Херсонською єпархією.

ЖУРНАЛ № 4

СЛУХАЛИ: Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про відзначення у 2018 році 1030-ліття хрещення Київської Руси-України.

Довідка: Починаючи з 2008 року, коли відзначалося 1020-ліття хрещення Київської Руси-України, святкування, присвячені хрещенню нашого народу святим рівноапостольним князем Володимиром у 988 році, набули загальноукраїнського характеру. Указом Президента України День хрещення Київської Руси внесений до переліку святкових днів і відзначається 28 липня – в день церковної пам'яті святого рівноапостольного князя Володимира.